

Pas nam je često poput člana obitelji i njegov je gubitak izuzetno bolan

Je li se moguće

KUĆNI LJUBIMCI

Piše Lea Kreszinger
dr. vet. medicine
Veterinarska klinika Kreszinger
www.klinika-kreszinger.com

PRIPREMITI ZA ODLAZAK?

Presretna sam kad vlasnici koji su pružili predivan život svojem ljubimcu, nakon njegove smrti nesebično odluče još jednom biću pokloniti istu toliku ljubav i pažnju

Svi mi ljubitelji pasa, mačaka i, općenito, životinja kao kućnih ljubimaca u jednom se trenutku neizbježno moramo susresti s gubitkom svog ljubimca. Nekako najteže je vlasniku ako je njegov ljubimac pas. Njegovo tijelo više ne sluša, ali oči vas još uvijek gledaju. Iste one oči koje vam se vesele već godinama i gledaju u vas odano od prvog susreta, preko svih zimovanja, ljetovanja, prevrnutih kanti sa smećem, prožvakano namještaja, pogleda koji govori “vodi me van u šest ujutro”, nakon noćnih izlazaka... Tada mi, vlasnici, vodimo unutrašnju borbu i tražimo pravo vrijeme za eutanaziju. Pitamo se trpi li ljubimac bol. Još uvijek jede i prati vas pogledom, no njegovo je tijelo sada izmučeno, izgleda kao kožom prekriven kostur, a drage oči izgubile su onu nestašnu iskru. Vaš ljubimac sada puno spava, a kad ne spava, onda samo kompulzivno, pomalo odsutno, hoda uokolo. Živ je, ali ne živi.

DOSTA JE MUČENJA

Nitko od nas ne može se uistinu pripremiti na ovakvu situaciju. Ona se nekako prišulja s vremenom. Kad bi onemoćali ljubimac barem otišao u snu - najljepši je to odlazak kojem se svi nadaju, ali iznimno ga rijetki dobivaju. Vjerojatnije je da ćemo mi morati odlučiti i reći “dosta je mučenja, vrijeme je za odlazak”. Jer, moramo biti svjesni da su prošli sretni dani skakanja visoko u zrak i trčanja sve dok se ne baci na travu, isplazi jezik do poda i očima više “baci opet, baciopet, baciopet”. Ti se dani više neće vratiti.

Kao veterinar nebrojeno sam puta prošla taj put uz vlasnike. Eutanazije i obiteljske reakcije u mnogim oblicima - neki su bili mirni, drugi ljuti, treći izbezumljeni ili mrzovoljni. Neki vrište, neki prihvaćaju, netko doživi olakšanje, netko je morbidno znatiželjan, a drugi pak pobjegne...

NEMA RITUALA OPRAŠTANJA

Unatoč različitim emocijama, primijetila sam potrebu da baš u tim trenucima mnogi vlasnici kućnih ljubimaca ispričaju priču o svom ljubimcu i njegovu mjestu u obitelji, kako je ljubimac došao k njima, ističu smiješne crtice iz njihova suživota. Kao da moraju na neki način obilježiti taj trenutak i spomen na prijatelja kojeg će uskoro izgubiti.

Nedostaje formalizirani ritual za životinje, koji bi vjerojatno olakšao vječni rastanak. Tek sporadično čujem kako su najbliži organizirali mali, tajni obred. Danas je to moguće, jer nakon kremiranja ljubimca s ostacima iz urne možete učiniti što želite... Možete ih rasuti na mjestu na kojem je vaš mali prijatelj najradije plivao ili trčao, zako-

PATNJA NAKON GUBITKA

Bez ‘dozvole’ za žalovanje
Vlasnici često ne dobiju društvenu ‘dozvolu’ za tugu zbog gubitka ljubimca, jer to bi ih prikazalo kao emocionalno slabe osobe ili čudake u društvu. Za čovjeka je ritual žalovanja dio procesa ozdravljenja, a vlasnici kućnih ljubimaca za to uglavnom nemaju prilike - moraju već od sutra jednostavno samo krenuti dalje. Nakon eutanazije mogu reći nekoliko rečenica i ispričati pokoju priču i to je često njihovo jedino mirenje s gubitkom.

Unatoč različitim emocijama, primijetila sam potrebu da baš u trenucima eutanazije mnogi vlasnici kućnih ljubimaca ispričaju priču o svom ljubimcu i njegovu mjestu u obitelji, kako je ljubimac došao k njima, ističu smiješne crtice iz njihova suživota

pati ih na omiljenoj livadi pa na tome mjestu posaditi drvo kako bi energija otišla dalje.

SJETNO-VEDRE PRIČE

Nakon što stetoskopom potvrdim da je srce zadnji put kucnulo, vlasnici često zaplaču na trenutak, zatim brišu suze i samo izgovore: “Znate, uzeli smo ga iz skloništa dok je bio tako malen da nam je stao u ruku”. Ili: “Uvijek je spavala u podnožju kreveta moga sina, čak i sad kad je već bila tako bolesna”. Ili: “Imao je punjenog ježa kojeg je volio kao da

je njegovo dijete. Igračka se već raspala i smrdjela da smo svi bili luđi zbog toga, ali baš je volio tog ružnog ježa”. Ili: Bio je takav nestaško, i susjedu je gricnuo za nogu nekoliko puta, i za biciklima je trčao, nije nitko od njega mogao u dvorište ući. Bio je malen, ali velika srca, i kad smo gledali televiziju, uvijek je došao i samo bi nam stavio glavu u krilo. Ustvari je bio nježan, znate”. Ili: “Ona je sve što mi je ostalo od moje supruge... a ona je preminula prošle godine”.

Priče su tužne ili smiješne, zagonetne ili dirljive. Rijetko kad nešto upitam vlasnika... Moj je zadatak u tom trenutku samo da ih saslušam. Presretna sam kad vlasnici koji su pružili predivan život svojem ljubimcu, nakon njegova odlaska nesebično odluče još jednom biću pokloniti istu toliku ljubav i pažnju. Njihov povratak u ambulantu s osmijehom na licu i s novim ljubimcem ne znači da su lako zaboravili starog prijatelja ili da su ga nadomjestili. Oni jednostavno vole i ne boje se voljeti.

Vlasnicima pasa nedostaje formalizirani ritual opraštanja s ljubimcem